

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди
Жешувський університет (Польща)
Педагогічний інститут Чендуського університету (КНР)**

Матеріали

II міжнародної науково-практичної конференції

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ВИЩОЇ І СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

11 квітня 2017 року

**Харків
ХНПУ
2017**

УДК 371.124

ПСИХОЛОГІЧНА СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ-МУЗИКАНТІВ**О. А. Коваленко, м. Харків
Тань Сяо, КНР**

Авторами розкривається психологічна складова підготовки майбутніх педагогів-музикантів, яка сприяє самореалізації студента у майбутній професійній діяльності. Виокремлено особливості та специфіку підготовки майбутніх педагогів-музикантів. Зазначено педагогічні умови та основні вимоги майбутніх педагогів-музикантів в психологічному аспекті.

Ключові слова: педагог-музикант, педагогічний університет, підготовка, психологічна підготовка, вимоги до підготовки.

The article depicts the psychological component of future teachers-musicians' training that promotes students' self-realization in their future professional activity. The peculiarities and specific features of future teachers-musicians' training have been distinguished. The pedagogical conditions and the main requirements for future teachers-musicians' training in psychological aspect have been determined.

Key words: teacher-musician, pedagogical university, training, psychological training, requirements for training.

Дослідження професійної музично-педагогічної освіти майбутніх педагогів-музикантів в умовах університету потребує формування наукового тезаурусу якості професійної освіти майбутніх учителів музичного мистецтва і передбачає проведення добору, аналізу, систематизації, узагальнення понять, вибудовування їх реальних моделей [2]. Особливістю та специфікою підготовки майбутніх педагогів-музикантів є володіння: по-перше, професійно-педагогічними навичками та вміннями на основі опанування знаннями з дисциплін загальнонаукового, психолого-педагогічного та спеціального спрямування; по-друге, професійно-орієнтованою методикою та педагогічними технологіями; по-третє, виконавською майстерністю, що передбачає отримання умінь та навичок доносити зміст музичних творів до учнів різного віку та дає можливість отримати особистісний емоційно-ціннісний досвід й долучитися до творчої діяльності. Результатом освіти майбутніх учителів музичного мистецтва стає самостійна, здатна до саморозвитку та повноцінної професійної й особистісної самореалізації особистість.

На особливу увагу заслуговує психологічна складова підготовки майбутніх педагогів-музикантів, оскільки він, майбутній вчитель, є носієм і передавачем загальнолюдських цінностей молодому поколінню та має бути готовим до майбутньої професійної діяльності.

Серед психологів-гуманістів даною проблемою займалися А. Адлера, Г. Балла, А. Маслоу, Г. Олпорта, К. Роджерса, В. Франкла, Е. Фромма, К. Хорні, К. Юнга та ін.

Обрання кар'єри педагога – досить сміливий і важливий крок у житті молоді людини. Він має бути свідомим і виваженим. Від цього також залежить, чи буде студент – майбутній педагог-музикант – наполегливо працювати над своїм власним професійно-педагогічним становленням.

Науковий пошук учених дозволив виділити важливі вимоги, що сприяють особистісному зросту: присвячення себе чому-небудь більш високому, ніж власне особисте «Я»; успішне виконання поставлених завдань.

Саме під час організації та здійснення підготовки майбутнього педагога-музиканта значно зростають можливості для формування у студентів креативності, самостійності та здатності сміливо приймати рішення відносно розв'язання певних теоретичних і практичних педагогічних проблем. Тим самим з'являється реальна можливість формувати гармонійну, цілісну, позитивну «Я-концепцію», сукупність індивідуальних, особистісних, власне суб'єктивних якостей студента-музиканта вищого педагогічного навчального закладу, які спрямовані на пізнання себе й суб'єкта своєї праці, а також на процес професійної діяльності.

Психологічна підготовка майбутніх педагогів-музикантів має бути організована в умовах вищого педагогічного навчального закладу таким чином, щоб досягнення певних цілей і реалізація певних прагнень на кожному окремому етапі навчання, спонукали і стимулювали висунення нових цілей (більш високого й відповідального рівня) і появу нових прагнень (більш різноманітних, і з кожним наступним етапом вони мають бути все тісніше пов'язаними з майбутньою професійно-педагогічною діяльністю).

Постійна робота індивіда над собою призводить до появи якісно нових особистісних якостей. Якщо ці якості сприяють гармонізації стосунків людини й оточуючого світу, говорять про процес самовдосконалення. А. Маслоу вважав, що більшість людей, чи навіть усі, відчувають потребу у внутрішньому самовдосконаленні, прагнуть до нього і знаходяться в постійному його пошуку. Його власні дослідження показали, що спонукання до реалізації власного потенціалу особистості є природним і необхідним. І все ж лише невелика кількість людей, як правило обдарованих, досягають вершин самоактуалізації (за оцінками А. Маслоу, їх менш, ніж 1%) [1].

Аналіз власного педагогічного досвіду, результати опитування професорсько-викладацького складу, а також майбутніх педагогів-музикантів, дає підстави стверджувати, що часто студенти навіть тоді, коли вони досягають певного успіху, не здатні його усвідомити й розвивати, що призводить до відчуття безпорадності в самостійному пошуку, відчуття страху перед значними обсягами інформації, які постійно збільшуються й вимагають сформованості все більш високого рівня самостійності для їх засвоєння. У чому ж слід шукати вихід із такої досить невтішної ситуації?

По-перше, студента-музиканта слід готувати психологічно до здійснення такого виду діяльності з першого дня перебування у вищій педагогічній школі. По-друге, викладачі під час аудиторних занять і проведення консультативної роботи, спрямованої на надання допомоги й активізацію навчальної діяльності, мають акцентувати увагу саме на позитивних надбаннях студентів-музикантів з мистецтва, яких вони досягли під час здійснення підготовки.

Отже, з огляду на необхідність формування психологічної готовності педагогів-музикантів, як результату їх підготовки до професійної діяльності зміст навчального матеріалу, передбаченого для опрацювання в умовах вищого

педагогічного навчального закладу має відповідати наступним вимогам: чіткість і логічність у своїй організації; послідовність і ієрархічність (від більш простого до більш складного); наукова обґрунтованість і об'єктивність; забезпеченість методичною музичною літературою, спрямованою на роз'яснення найбільш ефективних методів і способів засвоєння знань з музичного мистецтва; стійка проекція на майбутню професійно-педагогічну діяльність тощо. Дотримання перерахованих вимог значною мірою сприятиме прагненню майбутнього педагога-музиканта активізувати особистісний потенціал, а також намаганням збагачувати й розширювати життєвий досвід, матиме позитивний вплив на підвищення можливостей щодо самоактуалізації й самореалізації в психологічному аспекті до майбутньої професійної діяльності..

Список використаних джерел

1. Маслоу А. Мотивация и личность / Абрахам Маслоу. – Спб. : Питер, 1999. – 560 с.
2. Матвєєва О. О. Теоретико-методичні засади педагогічної діагностики якості вищої музично-педагогічної освіти : [монографія] / О. О. Матвєєва. – Харків : Щедра садиба плюс, 2014. – 438 с.

УДК 159.955:376-056.24

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МИСЛЕННЯ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З ПОРУШЕННЯМ МОВЛЕННЯ

О. В. Козлітіна, м. Харків

Ю. С. Масловська, м. Харків

Тези містять короткий аналіз стану проблеми в психолого-педагогічній літературі. розглянути види порушень мовлення, проаналізовані особливості виконання завдань учнями з порушенням мовлення та учнями загальноосвітньої школи.

Ключові слова: мислення, молодші школярі, діти з порушенням мовлення, інклюзивне навчання.

The article presents the short analysis of psychological and pedagogical literature on the researched problem of development of thinking of junior schoolchildren who have speech disorders. The types of speech disorders have been revealed. The peculiarities of tasks executions by schoolchildren who have speech disorders and by schoolchildren of comprehensive schools have been analyzed.

Key words: thinking, junior schoolchildren, children who have speech disorders, inclusive education.

Проблема навчання дітей з обмеженими можливостями у звичайних загальноосвітніх школах виникла давно. Зрозуміло, що індивідуальне навчання не забезпечує соціалізації дитини з обмеженими можливостями у середовищі, крім того, при такому навчанні є недостатньою його якість. Ці діти особливо потребують гуманного ставлення суспільства та розуміння оточуючих. Інклюзивне навчання – термін, який використовують для опису процесу навчання дітей з обмеженими можливостями у загальноосвітніх школах.